

بازتاب

نقدی بر یادداشت «آقای وزیر، آیا بازار سرمایه اسلامی است؟»

● روز شنبه مورخ ۲۰ آبان ۱۳۹۶، روزنامه وزین «شرق»، اقدام به نشر یادداشتی با عنوان «آقای وزیر آیا بازار سرمایه اسلامی است؟» کرد.
با توجه به تخصصی و مهم‌بودن موضوع بازار سرمایه اسلامی، سازمان بورس و اوراق بهادار لازم می‌داند درباره موارد مطرح‌شده در این یادداشت، شفاف‌سازی کند. آنچه در این یادداشت طرح شده است، حاوی دو بخش است؛ ۱- اسلامی‌بودن یا نبودن بازار سرمایه ۲- طرح ابهاماتی که بر نهاد ناظر بازار سرمایه و همچنین رویه‌های اجرایی این بازار مطرح شده است.
نویسنده متن درباره اسلامی‌بودن بازار سرمایه ایران ابهامی را مطرح کرده است. سؤال اینجاست که ملک اسلامی‌بودن یا نبودن بازار سرمایه ایران چیست؟ بر اساس موازین شرعی و فقهی، معاملات نباید رویوی، غری، ضرری، قماری و از نوع اکل مال باالباط باشد. در تصویب و اجرای تمام معاملات بازار سرمایه، اصول مربوطه رعایت شده و می‌شود. مگر نه این است که چارچوب نظارتی و اجرایی بازار سرمایه ایران و سلسله عملیات‌های آن ناشی از قوانینی است که در مجلس خدش‌های اسلامی به تصویب رسیده و توسط شورای نگهبان به تأیید رسیده است؟ طبیعی است که در هر بازاری، احتمال وقوع تخلف از موازین شرعی و قانونی وجود دارد که در همین راستا، مکانیسم برخورد با متخلفان و شیوه‌های جبران خسارت زیان‌دیدگان توسط قانون‌گذار پیش‌بینی شده است. ازاین‌رو، نمی‌توان خدش‌های بر بازار سرمایه وارد کرد. نویسنده محترم مرقوم داشته‌اند که مبادلات سهام با ارزش‌های اسلامی منطبق نیست اما نگفته‌اند با کدام‌یک از ارزش‌های اسلامی در تضاد است؟ در بخشی از مقاله انتشاریافته به آیات ۸۶ و ۸۷ سوره هود اشاره شده است و نویسنده تفسیر شخصی خود را از آیات مزبور ذکر کرده است. مطابق با این تفسیر، نباید کاری کرد که اموال و دارایی‌های مردم کاهش ارزش بیابد. در صورت ملاک قراردادن تفسیر نویسنده، کاهش ارزش در هر‌داریی را باید در تضاد با ارزش‌های اسلامی دانست. این در حالی است که بدون شک بسیاری از افراد به امید افزایش قیمت در کالاهای سرمایه‌ای اقدام به سرمایه‌گذاری می‌نمایند؛ اما عوامل مختلفی ممکن است موجب کاهش قیمت آن دارایی‌ها شود. به‌عنوان مثال، سرمایه‌گذاران در ملک، طلا و سایر موارد همگی ممکن است با کاهش قیمت مواجه شوند؛ اما نمی‌توان زیان در آنها را با ارزش‌های اسلامی در تضاد دید. بر مبنای اصل ۴۳ قانون اساسی، ضروری است فعالیت‌های مالی با موازین شریعت اسلام منطبق باشد. نویسنده لازم است مشخص نماید کدام‌یک از فعالیت‌های مالی اجرارشده از سوی نهادهای حاکمیتی در بازار سرمایه منطبق بر موازین شرعی نیست؟ آنچه باید به آن توجه کرد، این است که بروز تخلف یا جرم در بازار سرمایه یا هر بازار دیگری در یک کشور اسلامی، نافی اسلامی‌بودن بازار نیست. این در حالی است که در بازار سرمایه، لایه‌های مختلفی از نظارت هم در سطح بورس‌ها و هم در سطح سازمان بورس و اوراق بهادار وجود دارد و کارکنان نهادهای مختلف در بازار سرمایه با وظیفه حفظ حقوق سرمایه‌گذاران و هدف ساماندهی، حفظ و توسعه بازار شفاف، منصفانه و کارای اوراق بهادار از هیچ‌گونه تلاش مجدانه برای کشف، پیگیری و مجازات هرگونه تخلف یا جرم در بازار منضایقه نمی‌کنند. علاوه بر موارد فوق، وجود کمیته تخصصی فقهی در سازمان بورس و اوراق بهادار و فعالیت آن از سال ۱۳۸۶ خود موند و محل اتکابی است برای اینکه ابعاد شرعی موضوعات مختلف در بازار سرمایه مورد بررسی قرار گیرد. این سازمان در رویه توسعه‌ای خود همواره بر اخذ نظر اعضای محترم این کمیته اصرار داشته است و مواردی را که بنا بر نظر کمیته فقهی با احتیاطات شرعی مواجه بوده است، تا زمان اخذ تأییدیه مسکوت نگه داشته است. به علاوه در کنار سازمان بورس و اوراق بهادار و دیگر نهادهای خودتأیید فعال در بازار سرمایه، حفظ موازین شرعی وظیفه تمام فعالان بازار نیز است که پیامبر عزیز اسلام فرموده‌اند: «لکم راع و کلکم مسئول عن رعیت». نویسنده در بخش دیگری به طرح صنادیقی درباره نحوه نظارت بر بازار سرمایه پرداخته است. مطالبی که ایشان عنوان کرده است، حاکی از کم‌اطلاعی نسبت به رویه‌های اجرایی و نظارتی است. در حالت کلی تعیین قیمت در بازار سهام و حق تقدم خرید سهام تابعی از مکانیسم عرضه و تقاضای بازار است و کاهش یا افزایش قیمت‌های اشاره‌شده در موارد اعلامی از سوی نویسنده، لزوما به معنی تخلف و عدم رعایت قوانین نیست و در بررسی روند قیمت‌ها ضروری است به اطلاعات ارائه‌شده توسط ناشران و شرایط حاکم بر بازار توجه شود. ازاین‌رو، درخصوص شرکت‌های اعلام‌شده در یادداشت، توضیحات زیر ارائه می‌شود: ماشین‌سازی اراک: پیش‌بینی سود هر سهم سال مالی منتهی به ۱۳۹۴/۶/۳۱ با سرمایه ۲٬۰۰۰٬۰۰۰٫۲ میلیون ریال را در تاریخ‌های ۱۳۹۴/۶/۳۱ و ۱۳۹۴/۷/۱۳ (حسابرسی‌شده) و ۱۹۱ میلیارد ریال و با سرمایه ۶٬۲۸۶٫۵۴۷ میلیون ریال در تاریخ ۱۳۹۵/۲/۱۱ مبلغ ۶۷ ریال و در تاریخ‌های ۱۳۹۵/۵/۱ و ۱۳۹۵/۶/۱۰ مبلغ ۶۴ ریال و در تاریخ ۱۳۹۵/۱۰/۱۶ (حسابرسی‌شده) مبلغ ۶۵ ریال اعلام کرد که بر اساس صورت‌های مالی حسابرسی‌شده، مبلغ ۶۲ ریال محقق شده است. بنابراین افزایش قیمت سهام شرکت در آن دوره علی‌رغم ادعای مطرح‌شده، ارتباطی با پیش‌بینی سود شرکت ندارد و قراردادهای اعلامی شرکت نیز مربوط به دوره قبل از واگذاری حق تقدم‌های استفاده شده نبوده است.

ادامه در صفحه ۱۵

اقتصاد

وضعیت شاخص توسعه انسانی در ۱۱ سال گذشته بررسی شد

سفره‌های گران‌تراز تورم

شاخص کل	خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها	بهداشت و درمان	تعمیل
۲۱۶٫۹ درصد	۲۴۲٫۱ درصد	۲۶۱٫۱ درصد	۱۸۲٫۸ درصد

مواد غذایی بزنند. این مسئله خیلی عجیب نیست. آمارهای بانک مرکزی هم طبیعی است. چون در کشور ما بی‌کاری و فقر زیاد شده و خانواده‌ها فقیرتر شده‌اند. درواقع تنها هزینه‌ای که مردم ادامه می‌دهند تقاضای مواد غذایی است که نسبت به قبل کاهش نیافته است. اما تقاضا برای سایر اقلام زندگی کاهش یافته است. به عنوان مثال تورم خانه کمتر از کالاهای دیگر است و به دلیل نبود شغل و درآمد کافی تقاضا برای خانه کاهش پیدا کرده اما تقاضا برای مواد غذایی همچنان سر جای خود باقی مانده است. به گفته این اقتصاددان؛ این وضعیت نشان می‌دهد اقتصاد ما در سرازیری است. به عبارت دیگر مردم به دنبال خرید کالاهای بادوام مثل خانه و اتومبیل نیستند و فقط حداقل‌های زندگی مانند مواد غذایی را ادامه می‌دهند. یعنی تقاضا برای مواد غذایی ثابت اما برای سایر اقلام کاهش یافته است. برای همین هم تورم برای مواد غذایی به نسبت سایر اقلام بالاتر بوده است. بخشی درباره شاخص بهداشت و درمان نیز توضیح می‌دهد: مشکل بزرگ ما عدم تعادل بین عرضه و تقاضای بهداشت و درمان است. به عبارت دیگر پزشک و بیمارستان به اندازه کافی در کشور نداریم و با توجه به تورم و تقاضاهایی که وجود دارد، هزینه این بخش بیشتر می‌شود. علاوه بر این؛ سرمایه‌گذاری کافی در این بخش نشده و به نسبت جمعیت بیمارستان اضافه نشده است برای همین هم بر بیمارستان‌های

یک فروشگاه مواد غذایی در تهران.

سازندگان پلتفرم جدید ایران خودرو گرد هم آمدند

گام مهم ایران خودرو در تحول خودروسازی کشور

طراحی، مهندسی، اجرا، تولید و ارزیابی در طیف اجرای این پروژه قرار دارند.
نجاری افزود: شرکت ایتالیایی پینین فارینا طراحی پلتفرم مازولار برای خودروهای در کلاس‌های سدان، هاج‌یک، کراس‌اور و وانت را برعهده خواهد داشت و شرکت مامله نیز طراحی پیش‌رانه با احتراق بنزینی را انجام خواهد داد.

مدیر پروژه طراحی پلتفرم جدید ایران خودرو تأکید کرد: محصولات در دو بخش مشخصات سطح بالا و معمولی طراحی خواهد شد که پیش‌رانه محصولات در هر دو بخش موتور سه‌سیلندر توربو شارژ است. وی ادامه داد: پروژه‌های صنعتی سازی نیز هزمان در بخش‌های بدنه‌سازی، پرس، مونتاژ و… در حال انجام است.

مدیرعامل سایپو زمان عرضه اولین محصول این همکاری را دوسال‌ونیم آینده اعلام کرد و گفت: قیمت محصولات در دو بخش سطح بالا و معمولی رقابتی خواهد بود. وی صادرات ۲۰درصدی و بومی‌سازی بیش از ۷۰ درصد قطعات و مجموعه‌ها را از دیگر اهداف پروژه عنوان کرد و گفت: در صورت تحقق اهداف داخلی قیمت محصول رقابتی خواهد بود.

وی همکاری سازندگان در اجرای پروژه را مهم توصیف کرد و گفت: درحال حاضر بیش از ۶۰۰ سازنده و تولیدکننده داخلی با سایپو همکاری می‌کنند و در بخش‌های مختلف مجموعه‌ها و قطعات را در اختیار ایران خودرو قرار می‌دهند.

تولید موتور بسیار کم‌مصرف

عضو هیئت مدیره شرکت ماهله آلمان نیز در این نشست با بیان اینکه همکاری ما با ایران‌خودرو در مسیر پیشرفت و توسعه قرار دارد، گفت: یکی از پروژه‌های مشترک ایران‌خودرو و ماهله تولید یک نمونه پیش‌رانه سه‌سیلندر است که بسیار کم‌مصرف خواهد بود.

مارتین برگر اظهار کرد: افزایش استانداردهای پیش‌رانه‌ها و رفتن به سمت هیبریدی با پرهزینه است و به‌همین دلیل از نمونه‌های ساده‌تر شروع کردیم. ضمن اینکه ماهله در بخش سی‌ان‌جی هم تجربیات زیادی دارد.

برگر در ادامه ضمن اشاره به پتانسیل‌های همکاری با ایران‌خودرو گفت: شرکت ما در بخش پیش‌رانه کنسرسی و طراحی و تولید پلتفرم جدید ایران‌خودرو فعالیت می‌کند و با توجه به پتانسیل‌های موجود اطمینان داریم که این همکاری چندملیتی نتیجه بسیار خوبی به‌همراه خواهد داشت.

خبر

برقراری بیمه‌بی‌کاری برای کارگران حادثه‌دیده زلزله کرمانشاه

● کارگرانی که بر اثر حادثه زلزله کرمانشاه آسیب دیده‌اند، با مراجعه به ادارات کار از بیمه بی‌کاری برخوردار خواهند شد. به گزارش فارس، دو شب پیش در مرز میان ایران و عراق حادثه غمباری برای هم‌وطنانمان رخ داد که براساس آن تاکنون بیش از ۴۳۰ نفر کشته شده‌اند. براساس این گزارش، بسیاری از کسب‌وکارهای استان کرمانشاه به‌طور کامل تعطیل شده‌اند و کارگران پس از حادثه زلزله بر اثر شدت تخریب‌ها در واحدهای تولیدی بی‌کار شده‌اند.
قرار است کارگران کرمانشاهی که بر اثر حادثه زلزله کار خود را از دست داده‌اند، بیمه بی‌کاری دریافت کنند؛ این خبر را معاون پارلمانی وزیر کار اعلام کرد و درعین‌حال گفت بسیاری از نهادهای زیرمجموعه وزارت تعاون موظف شدند امکانات لازم را برای آسیب‌دیدگان ارسال کنند.
بازماندگان کارگران فوت‌شده نیز مشمول دریافت مستمری خواهند شد که این موضوع در دستورکار اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی استان کرمانشاه قرار گرفته است تا باافلاصه پس از مراجعه، پرداخت مقرری با سرعت بیشتری مراحل اداری را طی کند.

آب شرب سرپل ذهاب بارفع کدورت وصل می‌شود

● مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب کشور با تأکید بر اینکه با رفع کدورت آب نسبت به توزیع آب در شبکه اقدام می‌کنیم، گفت: انتصابات آب به‌دلیل زلزله تخریب شده است؛ بنابراین به‌دلیل احتمال آب‌گرفتگی منازل فصولاً نمی‌توانیم آب شرب سرپل ذهاب را وصل کنیم.
حمیدرضا جانباز در گفت‌وگو با فارس با اشاره به اینکه شبکه توزیع آب شهری در شهر قصرشیرین تقریباً پایدار است، گفت: پس‌لرزه‌ها باعث افزایش کدورت آب در سرپل ذهاب شده است، اما باید تأکید کنم که خطوط اصلی آب در این شهر مشکلی ندارند؛ اما به‌دلیل شکستگی انتصابات و احتمال آب‌گرفتگی در منازل فعلاً نمی‌توانیم آب شرب را در شبکه به‌طور کامل برقرار کنیم. او با بیان اینکه به‌رحال زلزله مشکلی جدی در تأسیسات آب ۱۵۰ روستای کرمانشاه ایجاد کرده، ادامه داد: در مناطقی که در سرپل ذهاب آسیب دیده‌اند، در حال احداث سکوهای برداشت آب هستیم تا هم‌وطن مشکلی در آب شرب نداشته باشند.

جانباز خاطرنشان کرد: درحال‌حاضر یک‌ونیم میلیون بطری آب معدنی توزیع شد و سه دستگاه تجهیزات بسته‌بندی آب راه‌اندازی شده که می‌تواند روزانه صد هزار آب بسته‌بندی تحویل دهد و میان زلزله‌زده‌ها توزیع کند.
مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب کشور خاطرنشان کرد: برای مقابله با هرگونه مشکلی از بابت اینکه آب شرب در مناطق زلزله‌زده آلودگی نداشته باشد، سه آزمایشگاه آب در مناطق شهری و یک آزمایشگاه در روستاها ایجاد شده است.

تنه‌ایک شهر کرمانشاه بی‌آب است

● معاون نظارت بر راهبری و بهره‌برداری شرکت آب و فاضلاب کشور گفت: با پیگیری‌های انجام‌شده درحال‌حاضر فقط شهر گیلانغرب مشکل تأمین آب دارد که به‌علت وجود پس‌لرزه‌های متعدد کار برای تأمین آب این شهر با تأخیر مواجه شده اما نهایتاً تا آخر وقت فردا مشکل این شهر نیز برطرف خواهد شد.
شاهین پاک‌روح در گفت‌وگو با ایسنا، با اشاره به وضعیت تأمین آب در شهرهای حادثه‌دیده اظهار کرد: درحال‌حاضر مشکل تأمین آب تمام شهرهای کرمانشاه برطرف شده اما مسئله مهم برای ما درنظرگرفتن کیفیت آب است. به‌همین‌دلیل تمام تلاش خود را می‌کنیم تا کدورت آب به‌طور کامل برطرف شود. او با بیان اینکه به‌دلیل پس‌لرزه‌های متعدد آب دچار کدورت شده است، ادامه داد: در دو شهر هرسین و گیلانغرب با مشکل کدورت آب مواجه بودیم که خوشبختانه مشکل هرسین برطرف شده و فقط در گیلانغرب با مشکلاتی مواجه هستیم. به گفته معاون نظارت بر راهبری و بهره‌برداری شرکت آب و فاضلاب کشور، درحال‌حاضر آب‌های فنی در شهرهای حادثه‌دیده مستقر هستند. همچنین دیروز ۲۰۰ هزار و امروز نیز ۲۰۰ هزار بطری آب بسته‌بندی بین مردم توزیع شده است. پاک‌روح ادامه داد: البته براساس دستورالعمل‌های ستاد بحران وظیفه ما تأمین آب شرب پایدار برای مردم است، به‌همین‌دلیل تمام همکاران تلاش خود را برای تأمین آب بهداشتی پایدار می‌کنند. او با بیان اینکه درحال‌حاضر جاده‌ها باز شده و انتقال تانکر آب برای روستاها اسان شده است، گفت: ۲۰ دستگاه تانکر سیار برای ۱۲۳ روستا بسیج شده‌اند. البته این در شرایطی است که کل روستاهای متأثر از زلزله در اولین ساعات ۵۵۰ روستا بود که درحال‌حاضر نیاز آب شرب این روستاها به ۱۲۰ روستا کاهش پیدا کرده است. معاون نظارت بر راهبری و بهره‌برداری شرکت آب و فاضلاب کشور، بیان کرد: درحال‌حاضر تلاش ما این است که منابع آب این روستاها را در اسرع وقت تأمین کنیم.

زندگی را راحت‌تر می‌کند و نشانه عملکرد حکمرانی خوب است. اما در کشور ما این تعادل وجود ندارد.
ترافیک موجود نشان می‌دهد خیابان‌ها متناسب با اتومبیل‌های کشور نیست. بنابراین چنین وضعیتی نشان می‌دهد دولت‌ها ضدعلمی و غیرعلمی کشور را اداره کرده‌اند و مدیریت‌ها نادرست بوده است.

آسیب بیشتر به کمدرآمد

داود سوری، اقتصاددان نیز در گفت‌وگو با «شرق» می‌گوید: بالابودن شاخص قیمت مواد غذایی نشان می‌دهد خانوارهای کم‌درآمد و فقیر آسیب بیشتری از تورم دیده‌اند. چون غذا برای این گروه مهم‌تر است. پایین‌بودن شاخص تحصیل نیز به سود خانوارهایی است که سطح درآم بالاتری دارند. طبعاً باکفشی‌بودن برخی کالاها مثل تحصیلات، مصرف‌کننده بیشتر این کالاها هستند و وقتی قیمت آنها نسبت به شاخص کل کمتر بالا می‌رود، نشان‌دهنده این است که از تورم نه اینکه منتفع می‌شوند بلکه کمتر آسیب می‌بینند. او اضافه می‌کند: در چنین شرایطی خانوارهای فقیر و کم‌درآمد آسیب می‌بینند چون قیمت‌ها افزایش یافته است. اما وقتی به ترکیب موجود نگاه می‌کنیم، باید ببینیم کدام گروه‌ها کمتر و کدام گروه‌ها بیشتر آسیب می‌بینند که در ترکیب فعلی خانوارهای کم‌درآمد آسیب بیشتری می‌بینند. سوری هم معتقد است در چنین شرایطی ضمن کنترل تورم، باید به‌گونه‌ای حرکت کنیم که خانوارهای کم‌درآمد زیان کمتری ببینند.

الگوی نادرست مصرف

ایمان باستانی‌فر، عضو هیئت علمی و استادیار گروه اقتصاد دانشگاه اصفهان، نیز در گفت‌وگو با «شرق» توضیح می‌دهد: بالابودن تورم خوراکی‌ها و بهداشت خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها بیشتر از متوسط تقاضا برای کالاهای مصرفی دیگر است و هزینه‌های بهداشت و درمان نیز در سید خانواده‌ها افزایش یافته است. این مسئله یعنی در آینده ما با خانواده‌هایی روبه‌رو هستیم که پرمصرف و ناسالم هستند. زیرا در کنار افزایش تقاضا برای کالاهای مصرفی و درمانی مشاهده می‌شود که آمار بیماری‌ها، چاقی و درواقع الگوی نادرست مصرف در خانواده‌ها رو به افزایش است که نه‌تنها مصرف انسانی را مخدوش می‌کند، دولت و شرکت‌های بیمه درمانی را از منظر هزینه‌های درمانی با مشکل بیشتری روبه‌رو می‌کند.

یک فروشگاه مواد غذایی در تهران.

سازندگان پلتفرم جدید ایران خودرو گرد هم آمدند

نماینده مدیرعامل شرکت پینین فارینای ایتالیا به‌عنوان یکی از طرف‌های اصلی قرارداد، پروژه این شرکت در همکاری با ایران‌خودرو را طراحی پلت‌متز آینده این خودروساز اعلام کرد و گفت: طراحی و توسعه خودروها و موتورهای احتراق داخلی با همکاری دیگر شرکت‌های حاضر در این کنسرسیوم از جمله فعالیت‌های ما خواهد بود.

جنبو موزاکو اظهار کرد: استراتژی اصلی ما سبک جدیدی دارد که تنها شامل طراحی یک خودرو نمی‌شود و مباحثی مثل مصرف سوخت، رقابتی‌بودن، ایمنی و محیط زیست را نیز در نظر دارد.

وی گفت: تولید خودرو در کلاس‌های مختلف هاج‌یک، سدان، کراس‌اور و اس‌یووی روی این پلت‌فرم پیش‌بینی شده است، ضمن اینکه تولید خودروهای الکتریکی نیز در این کنسرسیوم مدنظر قرار گرفته است.

موزاکو در ادامه، ضمن معرفی شرکت پینین فارینا گفت: شرکت ما یک شرکت طراحی و مهندسی است که محصولاتی مثل فراری از جمله خودروهایی هستند که ازسوی این شرکت طراحی می‌شوند.

زیرساخت‌های مطلوب عامل مهم سرمایه‌گذاری

دیگر سخنران نشست سازندگان پلت‌فرم جدید ایران‌خودرو، معاون طراحی و توسعه محصول جدید ایران‌خودرو بود. وی گفت: با اجرای پروژه طراحی جدید پلت‌فرم جدید ایران‌خودرو و عرضه محصولات جدید، سهم بازار افزایش یافته و اهداف صادراتی نیز محقق می‌شود.

کاسمران سپهری با اشاره به رشد اقتصادی ایران در شرایط لغو تحریم‌های بین‌المللی گفت: زیرساخت‌های موجود در ایران نسبت به کشورهای منطقه در شرایط مطلوبی قرار دارد. نیروی انسانی جوان در دسترس با سطح دانش و تخصص مناسب نیز یکی از مزایای سرمایه‌گذاری به‌شمار می‌رود.

وی افزود: ایران با جمعیت ۸۴ میلیونی خود تقاضای بالایی برای خودرو در آینده خواهد داشت که این فرصت و مزیتی است که سرمایه‌گذاران به آن توجه دارند.

سپهری به میزان بالای فروش خودرو در بازار ایران اشاره کرد و گفت: در سال ۲۰۱۶ با فروش یک‌میلیون‌ونیم خودرو، رتبه ۱۳ فروش از آن بازار ایران بوده است که پیش‌بینی می‌شود با عرضه محصولات متنوع در آینده این رتبه ارتقا یابد.